

United Nations
MOLDOVA

Alimentarea speranței

Răspunsul Națiunilor Unite și al comunității internaționale la depășirea consecințelor secetei în Republica Moldova

Alimentarea speranței

**Răspunsul Națiunilor Unite și al comunității
internationale la depășirea consecințelor
secetei în Republica Moldova**

Chișinău 2008

Publicația „ALIMENTAREA SPERANȚEI. Răspunsul Națiunilor Unite și al comunității internaționale la depășirea consecințelor secetei în Republica Moldova” este editată în cadrul Proiectului ONU „Acordarea asistenței de urgență și tehnice în depășirea crizei secetei în Moldova”.

Realizarea acțiunilor de combatere a consecințelor secetei, prezentate în această ediție, s-a datorat eforturilor Guvernului Republicii Moldova, care a beneficiat de sprijinul următorilor donatori:

Comisia Europeană prin intermediul Directoratului General pentru Asistență Umanitară (ECHO)
Agenția Suedeză pentru Dezvoltare Internațională (Sida)
Agenția Austriei pentru Dezvoltare (ADA)
Ministerul Federal al Austriei pentru Agricultură, Pădure, Mediul Ambient și Managementul Apelor
Guvernul Olandei
Guvernul Norvegiei
Guvernul Italiei
Guvernul Finlandei

în parteneriat cu:

Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD)
Organizația Națiunilor Unite pentru Agricultură și Alimentație (FAO)
Programul Alimentar Mondial (WFP)
Fondul ONU pentru Populație (UNFPA)
Fondul Națiunilor Unite pentru Copii (UNICEF)

Informație suplimentară despre acțiunile ONU de reducere a consecințelor secetei în Republica Moldova: <http://un.md/drought>

Această publicație nu reflectă neapărat punctele de vedere ale Națiunilor Unite și ale donatorilor.

Coordonare: Aliona Niculiță & Ludmila Țiganu

Editare: Igor Guzun

© Națiunile Unite în Moldova

Chișinău, 2008

Prefață

Seceta din vara anului 2007 a demonstrat, o dată în plus, că Republica Moldova este în pragul unor schimbări climatice substanțiale, provocând un impact negativ major nu doar asupra sectorului agroalimentar, ci și asupra ramurilor conexe ale economiei naționale, accentuând vulnerabilitatea acestora în fața perturbațiilor naturale.

În consecință, volumul total al producției din sectorul agroalimentar, estimat pentru 2007, a înregistrat o diminuare cu 23 la sută față de nivelul anului 2006, inclusiv producția vegetală în scădere cu 33 la sută și șeptelul de animale – cu 25 la sută, afectând productivitatea culturilor agricole în proporție de 60 la sută.

Cu toate acestea, datorită politicilor și mecanismelor prompte aplicate de către Guvern, prin: apelurile la comunitatea internațională (reușind să obțină reacții neîntârziate din partea comunității internaționale și să mobilizeze un important suport extern, cifrat la circa 25 milioane dolari SUA), suplimentarea Fondului de susținere a producătorilor agricoli cu 200 milioane lei, micșorarea presiunii fiscale asupra activităților agricole, precum și datorită sprijinului continuu din partea societății civile afiliate sectorului agrar, s-a reușit reducerea substanțială a impactului negativ al secetei asupra bunăstării și securității alimentare a populației, păstrarea fondului semincer, furajer și genetic al animalelor, precum și diminuarea altor efecte devastatoare.

Totodată, situația creată a determinat Guvernul Republicii Moldova să stăruie intens asupra modificării și actualizării politicilor agrare ale statului în sector, întru diminuarea vulnerabilității agriculturii la factorii de risc; asigurarea securității alimentare a populației; adaptarea standardelor cu cele ale Uniunii Europene și asigurarea inofensivității alimentare; extinderea competitivității sectorului agroalimentar, prin prisma re tehnologizării și sporirii investițiilor și inovațiilor în sector, precum și întru revitalizarea și adaptarea acestuia la condițiile și mecanismele economiei de piață. În acest sens, a fost consolidată substanțial baza legislativ-normativă din sector, prin adoptarea unui șir de importante legi și documente de politici strategice.

Or, într-o agricultură modernă și durabilă, eforturile și investițiile nu intră ineficient în pământ și nu se evaporă odată cu seceta, dar nici nu sunt erodate ori amenințate de inundații. Iată de ce, consolidarea segmentului agroalimentar, ce reprezintă un puternic factor de echilibru în armonizarea dezvoltării economice, constituie una din prioritățile centrale ale statului și asupra căruia vom stărui intens și în viitorul proxim.

ANATOLIE GORODENCO
*Ministru al Agriculturii și Industriei
Alimentare al Republicii Moldova*

Cuprins

Seceta în Moldova, o urgență ce a relansat spiritul de cooperare	8
„Acordarea asistenței de urgență și tehnice în depășirea crizei secetei în Moldova”	10
După secetă: semințele oferite fac să încolțească nădejdea. Combustibilul aprinde încrederea într-o viață mai bună	12
Furajele pentru animale le-au dat curaj oamenilor	14
Semințele de porumb de azi pentru bunăstarea de mâine	16
De la secetă la dezvoltare rurală	18
Alimente pentru speranță: susținerea vine și în pachete cu hrană	20
Comunicarea despre seceta în Moldova: a spune lumii pentru a obține sprijin și acțiuni	21
Seceta din 2007. Reușite, bune practici și perspective pentru Moldova	22
Bune practici înregistrate la diferite etape ale răspunsului ONU la consecințele secetei în Moldova	24
Moldova după secetă, privind în viitor	25
Implicare și contribuții valoroase	26

Introducere

Răspunsul Națiunilor Unite la seceta din vara anului 2007 în Moldova a fost o demonstrație puternică a faptului ce realizări majore pot fi obținute dacă cetățenii, autoritățile, Agențiile ONU și comunitatea internațională muncesc împreună. Astfel, asistența tehnică și de urgență pe care am acordat-o Moldovei a ajutat la diminuarea pierderilor, la salvarea mijloacelor de supraviețuire și, la fel de important, la asigurarea unui viitor în care oamenii să depindă mai puțin de natură.

A fost deci, mai întâi, o lecție a cooperării pentru oameni și pentru viitorul lor. De asemenea, am învățat împreună din această experiență dramatică a secetei că situațiile de urgență au nevoie de acțiuni rapide și decisive. Datorită faptului că Moldova este o țară predispusă la dezastre naturale, valorificarea experienței va ajuta la soluționarea cu succes a unor situații de criză în viitor. În același timp, Moldova poate oferi exemplul mecanismelor de coordonare a asistenței pe care le-a creat și le-a folosit.

La ora lecțiilor învățate și a bilanțurilor secetei, putem aminti, în primul rând, că aproximativ 400 000 de persoane vulnerabile din țară s-au bucurat de sprijin, iar 22 de localități au realizat valoroase inițiative de dezvoltare comunitară, pentru a compensa urmările dezastrului. Însă la fel de prețioase sunt beneficiile de altă natură, obținute în această situație de urgență: mobilizarea comunităților,

relansarea spiritului de cooperare și participarea cetățenilor, autorităților și donatorilor în procesul de dezvoltare și realizare a măsurilor de alertă timpurie la nivel comunitar.

Ne propunem în continuare să abordăm problema unei eventuale secete în Moldova din perspectiva schimbărilor climatice și să ne ocupăm de mai multe aspecte de mediu – folosirea rezonabilă a resurselor naturale, managementul deșeurilor, combaterea poluării râurilor mari.

În același timp, căutăm soluții eficiente și transparente de acordare a asistenței pentru cetățenii de pe ambele maluri ale râului Nistru, care au avut de suferit în urma inundațiilor din iulie 2008. După ce am avut un răspuns comun la consecințele secetei, inclusiv primele intervenții în regiunea transnistreană a țării, pentru a diminua pierderile dramatice de recoltă și animale din 2007, iată că Republica Moldova s-a confruntat cu o nouă situație în care asistența tehnică și de urgență a devenit vitală pentru cetățenii săi. Și în aceste împrejurări pline de dramatism Națiunile Unite rămân alături, așa cum afirmă sloganul pe care îl folosim în toate activitățile noastre în Moldova: „Împreună pentru o viață mai bună”.

KAARINA IMMONEN
*Coordonator Rezident al Națiunilor Unite
în Republica Moldova*

Seceta în Moldova, o urgență ce a relansat spiritul de cooperare

Seceta din vara anului 2007 în Moldova a fost una dintre cele mai grave provocări cu care s-a confruntat țara în ultimele decenii. Recolta de pe 80 la sută din terenurile agricole a fost compromisă într-o țară în care agricultura contribuie semnificativ la Produsul Intern Brut. Pierderile estimate s-au cifrat în 2007 la aproximativ 300 de mii de euro doar pentru recolta de cereale. Astfel, seceta a afectat o mulțime de oameni din Moldova – și mai ales, pe cei vulnerabili: fermieri, femei, copii. În același timp, situația de urgență cauzată de secetă a relansat spiritul de cooperare între cetățeni, autorități, agenții de dezvoltare și comunitatea internațională, pentru a contribui la progresul țării și la bunăstarea oamenilor.

În 2007, condițiile climaterice extreme au condus la o situație neobișnuită și la o profundă criză în sectorul agro-alimentar al Republicii Moldova. Seceta din vara trecută a demonstrat încă o dată că agricultura este cel mai vulnerabil și riscant sector al economiei naționale. Rosta și productivitatea culturilor agricole în 2007 au fost cele mai scăzute din ultimul deceniu, cauzând o criză majoră.

În rezultatul temperaturilor înalte, volumul pierderilor din sectorul agrar creștea zilnic pe toată durata verii anului 2007, rezultând în producție pierdută și incapacitate de a strânge roada cultivată: cereale, semințe de floarea soarelui, porumb, sfeclă de zahăr, fructe și legume.

Seceta din vara anului 2007 i-a afectat cel mai mult pe oamenii cei mai săraci, aducându-i în pragul disperării. Seceta a avut de asemenea un impact major asupra statutului financiar al micilor fermieri, prin presiuni serioase asupra resurselor minime și cauzând, în general, pierderi severe de furaje și șeptel. Între 10 și 30 la sută din șeptel a fost vândut sau sacrificat în lunile august și septembrie 2007, odată cu diminuarea rezervelor de furaje pentru iarnă. Drept urmare, aprovizionarea consumatorilor și producătorilor a fost grav prejudiciată, ceea ce a condus la o creștere bruscă a prețurilor (până la 50 la sută), astfel fiind afectate veniturile bugetare pentru 2007-2008.

„Seceta din vara anului 2007 a fost una fără precedent în ultimii 60 de ani. Aproape fiecare fermier a înregistrat pierderi, unii și-au pierdut chiar întreaga roadă. Lipsa de furaje a forțat vinderea și sacrificarea intensivă a șeptelului de vite. Pentru a supraviețui, fermierii au cultivat mai puțin, au fost nevoiți să plece la muncă peste hotare sau să împrumute”, constată studiul „Securitatea alimentară a gospodăriilor din regiunea rurală”, realizat de Programul Alimentar Mondial (WFP), Uniunea Europeană și Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD) în Moldova.

Prin acțiuni rapide și decisive, Națiunile Unite, comunitatea internațională și autoritățile țării au lucrat în Moldova nu doar pentru a salva viețile oamenilor, dar de asemenea pentru a asigura viitorul lor.

Președintele Grupului Națiunilor Unite pentru Dezvoltare, Kemal Derviş, a declarat, la New York, că întreaga comunitate internațională „joacă un rol vital în acordarea de sprijin unor țări precum Republica Moldova, astfel încât acestea să nu piardă ani de progrese în domeniul dezvoltării datorită unor acțiuni ale naturii”.

„Prin intermediul unor activități rapide și decisive, noi am lucrat împreună nu doar pentru a salva viețile oamenilor, ci de asemenea pentru a asigura viitorul lor”, a afirmat oficialul Națiunilor Unite.

„Acordarea asistenței de urgență și tehnice în depășirea crizei secetei în Moldova”

A cțiunea de urgență pe care Agențiile Națiunilor Unite au lansat-o, în septembrie 2007, la solicitarea Guvernului moldovean, care a adresat comunității internaționale un apel de sprijin în iulie același an, s-a transformat în scurt timp într-un program larg, cu implicarea mai multor parteneri. Eforturile acestora au fost orientate spre diminuarea consecințelor secetei și dezvoltarea în continuare a sectorului agro-alimentar.

Răspunsul ONU s-a asociat în proiectul „Acordarea asistenței de urgență și tehnice în depășirea crizei secetei în Moldova” și a demonstrat că pierderile se pot transforma în valoare.

Componentele proiectului ONU au urmărit – toate – realizarea unor acțiuni pentru a ajuta persoanele cele mai vulnerabile:

- 1. Distribuirea semințelor, îngrășămintelor și combustibilului pentru semănatul de toamnă.**
- 2. Oferirea de furaje.**
- 3. Distribuirea semințelor de porumb.**
- 4. Oferirea de pachete cu produse alimentare.**
- 5. Realizarea unor lucrări comunitare intensive.**
- 6. Expertiză tehnică internațională. Monitorizare și Evaluare.**

Rezultate ale proiectului ONU „Acordarea asistenței de urgență și tehnice în depășirea crizei secetei în Moldova”

- 19,589 de familii de fermieri sau circa 80,300 de persoane din 494 de primării și comunități din 18 raioane ale țării au beneficiat de pachete cu semințe de grâu de iarnă, îngrășămintă și combustibil.
- 20,210 de familii sau 82,500 de persoane au beneficiat de furaje pentru animale. Dintre acestea, 4,224 de familii sau 13,939 de persoane sunt din cinci raioane ale regiunii transnistrene a Republicii Moldova.
- 82,223 de familii (circa 345,300 de persoane din 31 de raioane ale Moldovei) au beneficiat de semințe de porumb de primăvară.
- 14,200 de femei însărcinate și mame care alăptează (inclusiv 3,000 din regiunea transnistreană a țării) au primit pachete alimentare.
- 1,817 de persoane, inclusiv 188 din regiunea transnistreană a Republicii Moldova, au beneficiat de resurse financiare pentru realizarea unor lucrări comunitare intensive.

Prin activitățile acestui proiect de circa 10 milioane dolari SUA au fost create valori estimate la 80 milioane dolari SUA.

530,000 de oameni au beneficiat de asistență în cadrul acestui proiect al Națiunilor Unite.

Durata proiectului:
septembrie 2007 – august 2008.

Buget: 9,994,196 dolari SUA.

Acțiunile proiectului ONU „Acordarea asistenței de urgență și tehnice în depășirea crizei secetei în Moldova” s-au desfășurat cu susținerea financiară oferită de Comisia Europeană prin intermediul Directoratului General pentru Asistență Umanitară (ECHO), Agenția Suedeză pentru Dezvoltare Internațională (Sida), Agenția Austriei pentru Dezvoltare (ADA), Ministerele Federale al Austriei pentru Dezvoltare Rurală și pentru Agricultură, Pădure, Mediul Ambiant și Managementul Apelor, Guvernul Olandei, Guvernul Norvegiei, Guvernul Italiei, Guvernul Finlandei, Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD) și Fondul ONU pentru Populație (UNFPA).

Proiectul a fost gestionat de PNUD Moldova în parteneriat cu Organizația Națiunilor Unite pentru Agricultură și Alimentație (FAO), Programul Alimentar Mondial (WFP), UNFPA, Fondul Națiunilor Unite pentru Copii (UNICEF), alte Agenții ONU, Guvernul Republicii Moldova, precum și sectorul asociativ și autoritățile publice locale, care au fost parteneri de implementare ai acestei inițiative.

După secetă: semințele oferite fac să încolțească nădejdea. Combustibilul aprinde încrederea într-o viață mai bună

19,589 este numărul producătorilor agricoli din 494 de comunități din țară care au obținut donații de semințe, fertilizanți și combustibil ca răspuns al Națiunilor Unite și al comunității internaționale la combaterea consecințelor secetei în Moldova.

Pentru a distribui ajutorul din partea Națiunilor Unite, în colaborare cu Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, au fost selectate 18 raioane, în care pierderile de cereale erau mai mari de 35 la sută și unde nu a fost acordată altă asistență umanitară.

Beneficiarii asistenței au fost selectați în parteneriat cu administrația publică locală conform următoarelor criterii:

Famiile care:

- Aveau doi sau mai mulți copii sub 15 ani sau aveau în îngrijire cel puțin un pensionar
- Cultivau propriul teren cu o suprafață mai mică de două hectare
- Puteau cultiva grâu de iarnă și aveau acces la echipament agricol
- Nu au beneficiat în acel an de asistență din partea altor organizații donatoare

Pachetul pentru cultivarea a jumătate de hectar de teren pe gospodărie agricolă conținea:

- Semințe de grâu de iarnă 100 kg
- Îngrășăminte (Nitrat de amoniu) 60 kg
- Combustibil pentru cultivare 8 litri

Maria Neagu, de 57 de ani, din satul Tătăraști, Cahul, este una din cele 19,589 de persoane. Aflată într-o situație disperată – din lipsă de bani, de recoltă și de perspective, Maria Neagu spune că ajutorul pe care l-a primit ea și familia fiicei sale, Iulia, de la Națiunile Unite a fost ca o gură de apă pentru un om însetat. Mai ales că prețul la semințe a crescut de mai multe ori în toamnă, la fel ca și prețul la îngrășăminte. A semănat cu grâu de toamnă vreo două hectare și speră că va strânge o roadă bogată.

Astfel, semințele, fertilizanții și motorina oferite ca asistență de urgență au făcut să încolțească nădejdea în inimile oamenilor. Au aprins flacăra încrederii într-un viitor apropiat mai bun.

Și speranțele sunt nu doar ale oamenilor care primesc, ci și ale celor care oferă. „Sperăm că donația noastră le va ajuta țăranilor să depășească criza secetei. Este important ca ajutorul să fie folosit eficient și să contribuie la relansarea sectorului agricol din localitățile rurale ale Moldovei”, a afirmat Christian Steiner, însărcinat cu afaceri, Șeful Oficiului de Coordonare a Cooperării Tehnice a Ambasadei Austriei la Chișinău.

Petru Șvițchii, de 52 de ani, din Tătăraști, încearcă să contribuie, prin efortul său personal, la relansare. Îi surâde inima de bucurie când se uită la terenul semănat cu grâu. Semănătura se întinde ca un covor verde și des și promite o roadă bogată. Împreună cu alte 42 de familii de fermieri din sat a beneficiat și el de semințe de grâu, îngrășăminte și combustibil din partea ONU.

„Ajutorul a venit exact atunci când trebuia”, spune Petru Șvițchii. A avea nevoie de semințe de grâu de calitate pe care altfel ar fi trebuit să dea o groază de bani. Speră că în următorii trei ani va crește semințe proprii de grâu. „Îngrășămintele sporesc potențialul genetic al materialului semincer, însă, de cele mai multe ori, nu ne permitem să cumpărăm cantitatea necesară, așa încât donația ne-a fost de mare ajutor”. Nu și-a pierdut speranța în mai bine, spre deosebire de alți săteni deznădăjduți.

În total, aproximativ 205,02 tone de material semincer, 1230 tone de fertilizant (nitrat de amoniu) și aproape 163,950 litri de combustibil au fost distribuite către fermieri în 18 raioane ale țării.

“Ne bucuram că prin contribuția noastră am reușit să ajutăm familiile de fermieri din Moldova să planteze grâu de toamnă și, astfel, să depășească efectele dezastruoase ale secetei. Numeroasele întâlniri pe care le-am avut cu fermierii din țară ne-au convins că ajutorul nostru a ajuns la destinație și este unul cât se poate de binevenit”, a spus Bo Westman, șeful Biroului Agenției Suedeze pentru Dezvoltare Internațională (Sida) la Chișinău.

Furajele pentru animale le-au dat curaj oamenilor

7,031 de tone de nutreț și furaje au fost distribuite către 15,989 de familii din 12 raioane din regiunea de centru și de sud a Republicii Moldova în cadrul proiectului ONU „Acordarea asistenței de urgență și tehnice în depășirea crizei secetei”. Alte 1,960 de tone de furaj și nutreț au fost oferite pentru 4,224 de familii din stânga Nistrului.

„Suntem mai mult decât mulțumiți de ajutorul primit pentru că altfel nu ne-am fi permis să cumpărăm nutrețuri”, spune Aculina Tinta, din satul Colibabovca, Leova, care are 30 de ani și a beneficiat, împreună cu ceilalți patru membri ai familiei, de ajutorul oferit de comunitatea internațională.

„Acum, cred că vom avea mai multe forțe să luptăm cu sărăcia”, afirmă soțul ei, Vasile, mărturisind că se gândește mai întâi cum să-și hrănească copiii. Uneori, pentru copii o cană cu lapte și o bucată de pâine este singura mâncare la dejun și cină. Familia lui Vasile Tinta are aproximativ un hectar și jumătate de pământ, de pe care însă, din cauza secetei, nu a strâns decât trei saci de porumb.

Iuliana și Ion Carabadjac din Ceadâr, Leova. O altă familie, aceeași poveste în care furajul pentru animale le-au dat curaj oamenilor. Deși pentru ei tentația de a pleca în străinătate a fost mare, au preferat să-și păstreze familia, să-și crească acasă, împreună, cei trei copii și să fie o mână de ajutor pentru părinții lor bătrâni. Asta chiar dacă, după seceta gravă din vara trecută, fiecare zi este pentru ei a fost o luptă nouă cu sărăcia. „Dacă nu aveam văcuța, nici nu știu cum ne descurcam”. Debutul anului 2008 a adus bucuria unor ajutoare în sat.

Beneficiarii asistenței au fost selectați în cooperare cu autoritățile locale și regionale, fiind vorba de familii care aveau o vacă mulgătoare și corespundeau următoarelor criterii:

- Nu aveau pământ și membrii familiei sunt șomeri
- Familii cu femei însărcinate sau mame care alăptează
- Aveau trei sau mai mulți copii
- Aveau în îngrijire persoane cu dizabilități (inclusiv din cauza bolii sau vârstei)
- Doar o persoană matură era angajată
- Beneficiau de suport din partea statului (pensii, indemnizații)

Excepție au făcut familiile care:

- Erau implicate în activități agricole mici și mijlocii (produce carne, lactate etc.)
- Dețineau echipament agricol (tractor, mașină etc.)
- Erau în proprietatea unei sere sau lac pentru creșterea peștelui
- Dețineau unități comerciale (magazine, restaurante, stații de alimentare cu petrol etc.)
- Aveau mai mult de jumătate de hectar de vii sau livezi
- Cultivau o suprafață de cel puțin jumătate de hectar pentru a crește cartofi sau alte legume
- Aveau mai mult de 10 stupi de albine

Listele cu numele beneficiarilor și criteriile de distribuire a furajelor pentru animale au fost afișate pe panourile de informație ale primăriilor, iar procesul a fost monitorizat și evaluat de o organizație non-guvernamentală.

Împreună cu alți aproape o sută de locuitori din Ceadâr care dispun de vaci mulgătoare, familiile Tinta și Carabadjac au beneficiat de furaj pentru animale.

„Ajutorul a venit la timpul potrivit, când majoritatea țăranilor au epuizat toate rezervele și nu le rămânea decât să vândă vitele la carne. Joiana noastră nu a văzut nutreț combinat de când îi ea. Cred că acum va mânca și ea pe săturate și nouă ne va da mai mult lapte”, spune Iuliana Carabadjac, cu mult optimism în voce. „Nutrețul combinat ne va ajunge pentru 80 de zile, iar atunci vom putea scoate vitele deja la pășunat”, mai zice ea.

Ambasadorul Cesare De Montis, Șeful Delegației Comisiei Europene în Moldova, explică motivul pentru care a fost oferită asistența de urgență:

“ Am acordat această donație celor mai vulnerabile familii de fermieri din Republica Moldova, care dispun de o vacă mulgătoare, pentru a le ajuta să depășească mai ușor consecințele secetei care i-a afectat grav în vara anului trecut”. Și continuă: „Este un semn important al angajamentului nostru permanent de a ajuta Moldova și, în mod special, cetățenii Republicii Moldova, categoria vulnerabilă a societății, care are cea mai mare nevoie de ajutor”.

Semințele de porumb de azi pentru bunăstarea de mâine

82,223 de familii vulnerabile de fermieri din țară afectate de seceta din vara anului 2007 au beneficiat de semințe de porumb în cadrul răspunsului ONU la consecințele secetei în Moldova. Ajutorul a fost distribuit în 31 de raioane, dintre care cinci din regiunea transnistreana a țării.

O donație ca o cană de apă într-o vară fierbinte

În una din zilele acestei primăveri, câmpiile din localitatea Puhoi, raionul Ialoveni, au fost „inundate” de oameni. 221 de familii de fermieri din sat au primit câte un sac cu semințe de porumb (ajutor pentru depășirea consecințelor secetei din anul precedent) și toți s-au grăbit să le semene în aceeași zi, cât pământul mai păstra umezeala după ploile de primăvară...

Unii lucrau cu sapa, alții alergau din urma mecanizatorului, ca să semene porumbul cu tractorul. Sunt recunoscători pentru donația primită, comparând-o cu o cană de apă în miez de zi toridă...

Vara trecută, fermierii din Puhoi, ca și toți ceilalți din țară, s-au „copt” ca într-un cuptor muncind pe ogor. Temperatura la soare ajungea până la 70 de grade Celsius, săptămâni în șir nu cădea nici un strop de ploaie, iar fețele țăranilor erau cernite de soare și de necaz. Și de parcă pierderile provocate de secetă nu ar fi fost suficiente, Puhoiul a fost bătut de o grindină puternică, ce le-a distrus bruma de rod rămasă după secetă.

„Ne plângeam de milă în toamnă. Am investit bani, muncă și speranță și la urmă am strâns, de pe 1,30 hectare, doar zece saci mici cu știuleți de-o șchioapă și câteva brațe

Fiecare familie a primit câte 10 kilograme de semințe, cantitate suficientă pentru a planta jumătate de hectar de teren agricol. Beneficiarii au fost selectați în parteneriat cu autoritățile publice locale, în conformitate cu următoarele criterii:

Familia trebuia:

- Să posede nu mai mult de 2 hectare de pământ agricol
- Să fie proprietarul pământului
- Să dispună de cel puțin jumătate de hectar de pământ pregătit pentru cultivarea porumbului
- Să fie în stare să se ocupe de creșterea porumbului
- Să nu fi beneficiat anterior de ajutor pentru depășirea crizei secetei (din partea ONU sau din alte surse).

Adițional la acestea, beneficiarii trebuiau să mai întrunească cel puțin unul din următoarele criterii de vulnerabilitate:

- Să aibă doi sau mai mulți copii cu vârsta de până la 17 ani
- Să aibă în familie o persoană sau mai multe care au nevoie de asistență (pensionar, invalid, caz social).

Nu au beneficiat de ajutor familiile de fermieri care nu întrunesc criteriile de vulnerabilitate și s-au aflat sub incidența următoarelor categorii – familia are un angajat permanent (privat sau de stat) și unul din membrii familiei lucrează peste hotare.

Listele cu numele beneficiarilor și criteriile de distribuire a semințelor au fost afișate pe panourile de informație ale primăriilor, iar procesul a fost monitorizat și evaluat de o organizație non-guvernamentală.

de ciocleje. Mai grav e că nu avem altă sursă de venit decât pământul”, spune Svetlana Timotin, o săteancă de 35 de ani. „Nimeni nu ne asigură contra calamităților naturale, nimeni nu ne ajută cu utilaj agricol, iar cu puterile proprii nu putem să ne cumpărăm nici măcar o bicicletă, ca să ajungem mai repede pe lanurile noastre, situate la 7 km depărtare de casă. Cu toate acestea, continuăm să muncim la pământ, pentru că deocamdată nu avem altă soluție”, adaugă ea. Și speră că, împreună cu soțul ei, Andrei Timotin, de 43 de ani, în toamnă vom putea „aduna o recoltă bogată, mai cu seamă că și semințele primite sunt de calitate înaltă”.

Nicolae Baltaga, consultantul local al Agenției Naționale de Dezvoltare Rurală (ACSA), ONG-ul ce a monitorizat procesul de distribuire a semințelor de porumb, susține că o bună parte din cei 5,600 de locuitori ai satului Puhoi ar fi avut nevoie de un asemenea ajutor. Însă donația a fost repartizată celor mai dezavantajate familii. El spune că ajutorul acordat a și răsădit în sufletul țăranilor speranța că vor putea învinge greutățile cauzate de seceta severă din anul trecut.

Și pentru Tatiana și Ion Iurcu din Puhoi, pentru cei cinci copii ai lor și bunicuța care împarte acoperișul cu ei, donația de la ONU a fost mai mult decât „un colac de salvare”. „Dacă nu am fi primit ajutorul, o parte din lanul nostru ar fi rămas pârloagă”, spune Tatiana.

Distribuirea semințelor de porumb și fertilizanților în cinci raioane din regiunea transnistreană a Republicii Moldova

Agencia Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID) a furnizat 21 de tone de semințe de porumb către 788 de fermieri în regiunea transnistreană a Moldovei, pentru semănarea unei suprafețe totale de 1050 hectare. Proiectul ONU de asistență pentru secetă a oferit aproximativ 240 de tone de fertilizanți din regiunea de est pentru a semăna cu porumb 1200 de hectare.

De la secetă la dezvoltare rurală

Lucrările de interes public în comunitățile care au fost grav afectate de secetă au reprezentat o altă dimensiune a răspunsului Națiunilor Unite la consecințele secetei în Moldova. 1,817 oameni din 22 de localități din raioanele prejudiciate de secetă au obținut ajutoare bănești pentru a efectua activități în beneficiul comunitar la variate obiecte din aceste comunități în cadrul proiectului „Acordarea asistenței de urgență și tehnice în depășirea crizei secetei în Moldova”.

Sătenii din Trifăuți au făcut totul nu de azi pe mâine, ci pentru viitor

Cărămidă cu cărămidă, atent și cu pricepere au clădit meșterii două sobe la Trifăuți, raionul Soroca: una în grădinița de copii și alta în gimnaziu. Le-au construit pentru copii și nepoți, ca aceștia să poată avea o viață cu mai multă căldură. Cu grijă în primul rând pentru copii, se edifică aici viitorul, în cadrul unui proiect de dezvoltare comunitară, în care au fost realizate mult mai multe activități decât au încăput în titlul lui: „Lucrări de reparații la obiectele de menire socială”.

Inițiativele desfășurate în cele 22 de sate au cuprins circa 47 000 de locuitori. În rezultatul realizării acestor proiecte au fost obținute rezultate remarcabile, considerate importante pentru comunitățile beneficiare.

Astfel, au fost:

- Sprijiniți financiar cei mai săraci oameni
- Construite rețele centrale de aprovizionare cu apă cu o lungime de 5 770 metri
- Reparate capital rețele de canalizare pe 2 135 metri
- Reabilitate 12 izvoare și fântâni publice
- Construite drumuri locale cu o lungime de 18,6 kilometri
- Construite și/sau renovate 14 podețe peste pârâuri
- Salubrizate sate și lichidate gunoiști neautorizate pe o suprafață totală de 65 hectare
- Efectuate lucrări de dezvoltare a teritoriului și înverzire pe o suprafață de 10 hectare
- Plantați circa 13 200 de copaci
- Reparate rețele de distribuție a energiei termice și electrice cu o lungime de 1 430 metri
- Efectuate lucrări de reparații la 23 obiecte publice: 16 școli și grădinițe de copii, 6 case de cultură, o primărie.

Cea ce a lipsit din denumirea proiectului, oamenii din Trifăuți au pus în muncile pe care le-au făcut – participare, entuziasm, repede și bine, nu de azi pe mâine, ci de azi pentru viitor. Ca să deschidă noi oportunități, au schimbat mai întâi niște uși: cinci la gimnaziu și opt la căminul cultural.

Acum și somnul de la amiază al copiilor din grădiniță este mai dulce și mai cald. Copiii au o sobă, mobilierul este reparat, ferestrele au sticlă nouă, iar gardul seamănă a gard. Și elevii din gimnaziu au câteva prilejuri de bucurie. În șase săli de clasă au fost căptușite tavanele, au fost finisați pereții interiori și vopsite ușile și ferestrele. Elevii din gimnaziu nu vor mai șede în bănci în palton și căciulă. În același timp, căminul cultural a trecut și el printr-o transformare profundă. Sătenii au reparat ferestrele și acoperișul și au făcut ca sistemul electric de iluminare chiar să lumineze.

Dar schimbările la Trifăuți se văd și la lumina zilei. În cadrul inițiativei ONU „Acordarea asistenței de urgență și tehnice în depășirea crizei secetei în Moldova” a fost amenajat monumentul din sat și au fost reconstruite două fântâni. Aici, la fel ca în alte proiecte-localități, sunt acum mai puține monumente ale nepăsării și mai multe exemple de oameni implicați, de autorități locale responsabile și de organizații non-guvernamentale care chiar organizează activități fără sprijinul Guvernului, în beneficiul comunității.

„Aproape jumătate din costul proiectului a fost contribuția comunității în diferite materiale: piatră, cărămidă, nisip, vopsele, unelte. Dar la fel de importantă a fost și implicarea oamenilor din Trifăuți, alături de consiliul sătesc și primărie”, povestește primarul Ivan Focșa.

Alexandru Ursul, managerul componentei Dezvoltare Comunitară a Programului de Dezvoltare Locală Integrată / PNUD Moldova, privește lucrurile în profunzime și afirmă: „Mobilizarea celor 22 de comunități, inclusiv cea de la Trifăuți, a fost valoroasă și benefică pentru toți”. Și continuă: „Succesul inițiativelor s-a datorat, în primul rând, implicării unor importante resurse locale, susținute de cele externe. Fără unitate comunitară, fără energia oamenilor, fără contribuția partenerilor externi, lucrurile nu s-ar fi mișcat din loc. Acum însă aceste sate pot inspira, prin exemplul lor, și alte comunități”.

La fel ca în satul Trigăuți, raionul Soroca, lucrări de interes public au fost efectuate în comuna Capaclia, Cantemir; satul Cașunca, Florești; comuna Climăuții de Jos, Șoldănești; satul Cocieri, Dubăsari; satul Constantinovca, Edineț; satul Corlăteni, Râșcani; satul Cotovscoe, UTA Găgăuzia; satul Crasnoe, Grigoriopol; satul Dubova, Dubăsari; satul Frunză, Slobozia; satul Hiliuți, Râșcani; satul Kuzmin, Camenca; satul Porumbesti, Cantemir; satul Răscăieți, Ștefan Vodă; satul Salcia, Șoldănești; satul Samurza, comuna Cealâc, Taraclia; satul Scorțeni, Telenești; satul Slobozia, Ștefan Vodă; satul Speia, Grigoriopol; satul Trifăuți, Soroca; satul Vărăncău, Soroca; și satul Văhvatinți, Râbnița.

În cadrul acestor proiecte de dezvoltare comunitară au fost mobilizate 6 milioane de lei, inclusiv 2 milioane de lei au constituit contribuția administrațiilor locale, exprimată în materiale de construcție, material săditor și altele. La executarea lucrărilor au participat în total și au beneficiat direct aproximativ 2 000 de cetățeni, iar mai mult de 42 000 de locuitori din aceste sate se folosesc deja de rezultatele inițiativelor comunitare.

Alimente pentru speranță: sustinerea vine și în pachete cu hrană

14,200 de femei însărcinate și mame cu copii nou-născuți (până la 6 luni), care locuiesc în regiunile extrem de afectate de secetă, au beneficiat de pachete alimentare oferite de Națiunile Unite în cadrul proiectului „Acordarea asistenței de urgență și tehnice în depășirea crizei secetei în Moldova”.

Pachetele cu alimente, care au inclus ulei, poroz, zahăr, făină, mălai, drojdie uscată și fasole, au fost distribuite femeilor gravide și celor care alăptează copii până la șase luni prin rețeaua cabinetelor de sănătate reproductivă din cele 19 raioane grav afectate de seceta în vara anului trecut. Pentru aceasta, Ministerul Sănătății și Fondul ONU pentru Populație (UNFPA) au aplicat împreună un plan integrat de distribuție transparentă a produselor către grupurile vulnerabile vizate.

Lilia Acatrinei este una dintre femeile care au beneficiat de asistență din partea ONU. Are 36 de ani, este din Plopi-Știubei, Căușeni, și la momentul donației era în luna a șaptea de sarcină. „Sunt foarte mulțumită de ajutorul primit de la această organizație internațională”, spune Lilia Acatrinei. Și, gândindu-se la cei trei copii pe care îi are și la cel care urmează să se nască, adaugă: „În caz contrar, ar fi trebuit să cheltuiesc tot venitul familiei, de o lună sau de două, ca să cumpăr aceste produse alimentare de strictă necesitate”.

La policlinica din centrul raional Căușeni, alte câteva femei însărcinate sau cu prunci în brațe așteaptă ajutorul umanitar. Pentru Alina Moisei, în vârstă de 17 ani, perspectivele sunt la fel de sumbre ca și pentru majoritatea femeilor care își cresc singure copiii.

Alina este în cea de-a cincea lună de sarcină și locuiește împreună cu frații săi mai mici în casa părinților din Căușeni. Tatăl i-a părăsit cu vreo patru ani în urmă și de atunci nu mai știe nimic despre soarta lui, iar mama e plecată la muncă în Ucraina. Le trimite, periodic, bani, dar prea puțini pentru cele trei suflete rămase acasă. Alina a făcut niște cursuri de frizer, dar, din cauza sarcinii, nu a mai apucat să se angajeze undeva. Vestea că va avea un copil a bucurat-o mult și nu a admis nici pentru o clipă gândul că ar putea renunța la el. Alina spune că pachetul cu produse alimentare va fi un motiv de sărbătoare pentru familia ei, deoarece frații mai mici își vor putea cumpăra dulciuri pe banii economisiți pentru produse alimentare. „Dulciurile le plac la nebunie, dar nu și le pot permite niciodată”, spune ea.

Potrivit lui Eugen Palii, specialist principal al secției asistența femeii și copilului din cadrul spitalului raional Căușeni, pachetele alimentare oferite de UNFPA au fost distribuite la 220 de femei însărcinate și mame care alăptează din raionul Căușeni, aflate într-o situație materială dificilă. Specialistul raional a afirmat că acest ajutor a fost unul foarte binevenit, ținând cont de faptul că aceste femei au nevoi nutriționale speciale și au fost afectate în mare măsură de seceta din vara anului curent.

Cu ocazia primei donații din acest set de asistență, Kaarina Immonen, Coordonatorul Rezident al ONU în Moldova, a declarat:

“un rol important în diminuarea consecințelor secetei în Moldova revine eforturilor conjugate ale tuturor donatorilor, autorităților locale și sectorului non-guvernamental din țară”.

Comunicarea despre seceta în Moldova: a spune lumii pentru a obține sprijin și acțiuni

„Criza mondială a alimentelor este determinată și de schimbarea climei”, așa își începea, la 7 iunie 2008, reportajul său consacrat secetei din Republica Moldova CNN, cea mai mare rețea televizată din lume axată pe știri și informații. CNN oferea atunci publicului de pe glob o analiză profundă a modului în care asistența Națiunilor Unite și a donatorilor contribuie la combaterea secetei în Moldova.

A fost unul dintre cele două subiecte CNN despre seceta din Moldova, iar comunicarea și vizibilitatea, realizată prin intermediul unei strategii în situații de criză, a devenit una dintre componentele solide ale proiectului ONU „Acordarea asistenței de urgență și tehnice în depășirea crizei secetei în Moldova”.

Răspunsul ONU și al comunității internaționale la consecințele secetei în Moldova a beneficiat de un sprijin activ al dimensiunii de comunicare, mass-media și relații publice, care a imprimat credibilitate și coeziune acestui efort umanitar în beneficiul oamenilor și al țării. Potrivit articolelor și subiectelor difuzate în media din țară și din străinătate, intervenția Națiunilor Unite și a donatorilor a fost una dintre cele mai importante acțiuni și a creat un parteneriat eficient.

Strategia de comunicare și planul de acțiuni ale proiectului au inclus, între alte activități conforme standardelor de răspuns umanitar, vizite de documentare pentru media, realizarea unei comunicări permanente cu donatorii, crearea paginii speciale consacrată secetei pe Web-site-ul oficial al ONU în Moldova: <http://www.un.md/drought/>, difuzarea către public a tuturor informațiilor disponibile etc. De asemenea, a fost produs un film documentar care exprimă, prin titlul său, reușita acestor intervenții ONU în Moldova: „Istoria unui proiect de succes”.

Una dintre edițiile tipărite în cadrul proiectului, intitulată „DE LA SECETĂ LA PROSPERITATE PRIN DEZVOLTARE COMUNITARĂ. Contribuția Națiunilor Unite și a comunității internaționale la depășirea consecințelor secetei în Moldova”, poate fi citită la adresa: <http://www.un.md/drought/>

Seceta din 2007. Reușite, bune practici și perspective pentru Moldova

Răspunsul comun al Națiunilor Unite și al comunității internaționale la consecințele secetei în Moldova a oferit exemple de bune practici ale asistenței umanitare și a demonstrat că eforturile Organizației Națiunilor Unite, atunci când acționează ca un singur sistem, sunt mai eficiente decât operațiunile separate ale câtorva Agenții ONU. Altfel spus, „împreună putem reuși mai multe decât de unul singur”. Este una dintre principalele lecții ale secetei din 2007, povestită de beneficiarii și coordonatorii asistenței, dar confirmată, cu argumente, de experții care au urmărit îndeaproape aceste activități conjugate ale Națiunilor Unite și Guvernului Republicii Moldova.

Biroul Coordonatorului Rezident al Națiunilor Unite în Moldova a creat un model de cadru pentru parteneriat, în conformitate cu agenda de reformă a ONU și angajamentul de armonizare a asistenței donatorilor.

UN Photo/Devra Berkowitz

Prezența Coordonatorului Rezident ONU, Kaarina Immonen, la New York, în februarie 2008, la două evenimente de la Cartierul General – o reuniune cu reprezentanți ai misiunilor diplomatice la ONU și o conferință cu mass-media consacrată secetei în Moldova – i-au adus convingerea că mai multe țări ale lumii vor să învețe din experiența recentă a răspunsului de asistență tehnică și de urgență în Moldova.

„De exemplu, reprezentanții Austriei, Turciei, FAO sau UNFPA au exprimat un viu interes pentru mecanismele de coordonare a asistenței, iar dezbaterile în întregime s-au desfășurat într-o dinamică foarte pozitivă”, a declarat Kaarina Immonen.

Parteneriatul și răspunsul comun au constituit una din realizările-cheie, contribuind atât la consolidarea proiectului, cât și la eficiența, eficacitatea și finanțarea programului. Dovezile de satisfacție a donatorilor față de derularea proiectului sunt multiple: participarea lor extrem de activă la reuniunile de coordonare, modul în care a fost organizat schimbul de informații, precum și dezbaterile productive asupra evoluțiilor și acordul asupra pașilor următori.

Un alt element esențial pe care s-a clădit reușita intervențiilor l-au reprezentat evaluarea exactă a stării de lucruri și buna organizare: „prin eforturi comune a fost elaborat unul din cele mai cuprinzătoare sisteme de evaluare și monitorizare care a fost folosit vreodată în acțiunile umanitare. Trei evaluări ale situației și cinci studii de monitorizare și performanță au fost efectuate în cele 10 luni de desfășurare a proiectului”, constată raportul independent de evaluare finală, din august 2008.

În același timp, succesul inițiativei umanitare în Moldova a demonstrat, de asemenea, că, în lipsa unui ajutor oportun și adecvat, povara economică asupra oamenilor și comunităților putea amenința serios prezentul și viitorul lor.

Bune practici înregistrate la diferite etape ale răspunsului ONU la consecințele secetei în Moldova

Evaluare și formulare a programului

- Pledoaria pro-activă a Guvernului Moldovei pentru a face cunoscute caracterul grav al secetei în țară și nevoia de asistență externă.
- Efectuarea unei evaluări rapide a situației, urmată de un raport comun al Programului Alimentar Mondial (WFP) și Organizației Națiunilor Unite pentru Agricultură și Alimentație (FAO) privind impactul secetei asupra recoltei și resurselor alimentare.
- O formulă robustă a proiectului, care a inclus în mod explicit dimensiuni precum asistența tehnică, fortificarea capacităților, monitorizare și evaluare și planificarea activităților de viitor.
- O abordare comună bazată pe caracterul complementar al expertizei și mandatelor, consolidată și menținută de un schimb de informații în regim de timp real și adaptată datorită contribuțiilor exprimate în cadrul unor reuniuni bine administrate și coordonate.

Implementare

- Crearea unor parteneriate reușite cu câteva dintre cele mai credibile organizații non-guvernamentale din țară.
- Caracterul flexibil și utilizarea sistemului guvernamental de achiziții pentru procurarea semințelor, combustibilului, furajelor și îngrășămintelor.
- Formarea unei unități separate de implementare a proiectului, cu sediul la Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare. Acest fapt a contribuit la focusarea răspunsului de urgență, la consolidarea parteneriatului cu Ministerul și a evitat, de asemenea, utilizarea resurselor de urgență pentru alte proiecte în derulare ale ONU.

Strategia bazată pe un parteneriat extins ce i-a permis Națiunilor Unite să susțină parteneriate cu cele mai mari și mai importante organizații non-guvernamentale din țară.

Monitorizare și evaluare

- Programul de monitorizare extrem de atent al asistenței umanitare.

Includerea unei evaluări independente în proiect și, mai ales, asigurarea faptului că nimeni din cei care au fost implicați în elaborare și monitorizare nu vor participa la evaluare.

Aceste bune practici, realizate la diferite etape ale răspunsului ONU la depășirea consecințelor secetei în Moldova, au fost identificate și prezentate în evaluarea externă finală a proiectului, efectuată în 2008.

Moldova după secetă, privind în viitor

Lecțiile însușite de Guvernul Moldovei, cetățenii țării și partenerii de dezvoltare din experiența dramatică a secetei din anul 2007 vor putea ajuta în viitor Republica Moldova să facă față mai ușor provocărilor.

Diminuarea vulnerabilității țării la o eventuală secetă în perspectivă poate fi obținută odată cu extinderea și consolidarea sistemelor de irigare în agricultură, precum și prin ameliorarea statutului economic al categoriilor vulnerabile, care își vor majora mijloacele de existență din activitățile agricole.

În timp ce prima intervenție solicită investiții naționale solide, realizate prin contribuția statului, cu suportul băncilor de dezvoltare internaționale, a doua poate fi promovată de partenerii de dezvoltare ai țării – Națiunile Unite și organizațiile non-guvernamentale. Partenerii pot genera cunoștințe, bune practici, resurse și abilități pentru transformarea sectorului agroalimentar, datorită unor proiecte și investiții financiare în infrastructură, într-un sector modern și durabil.

Implicare și contribuții valoroase

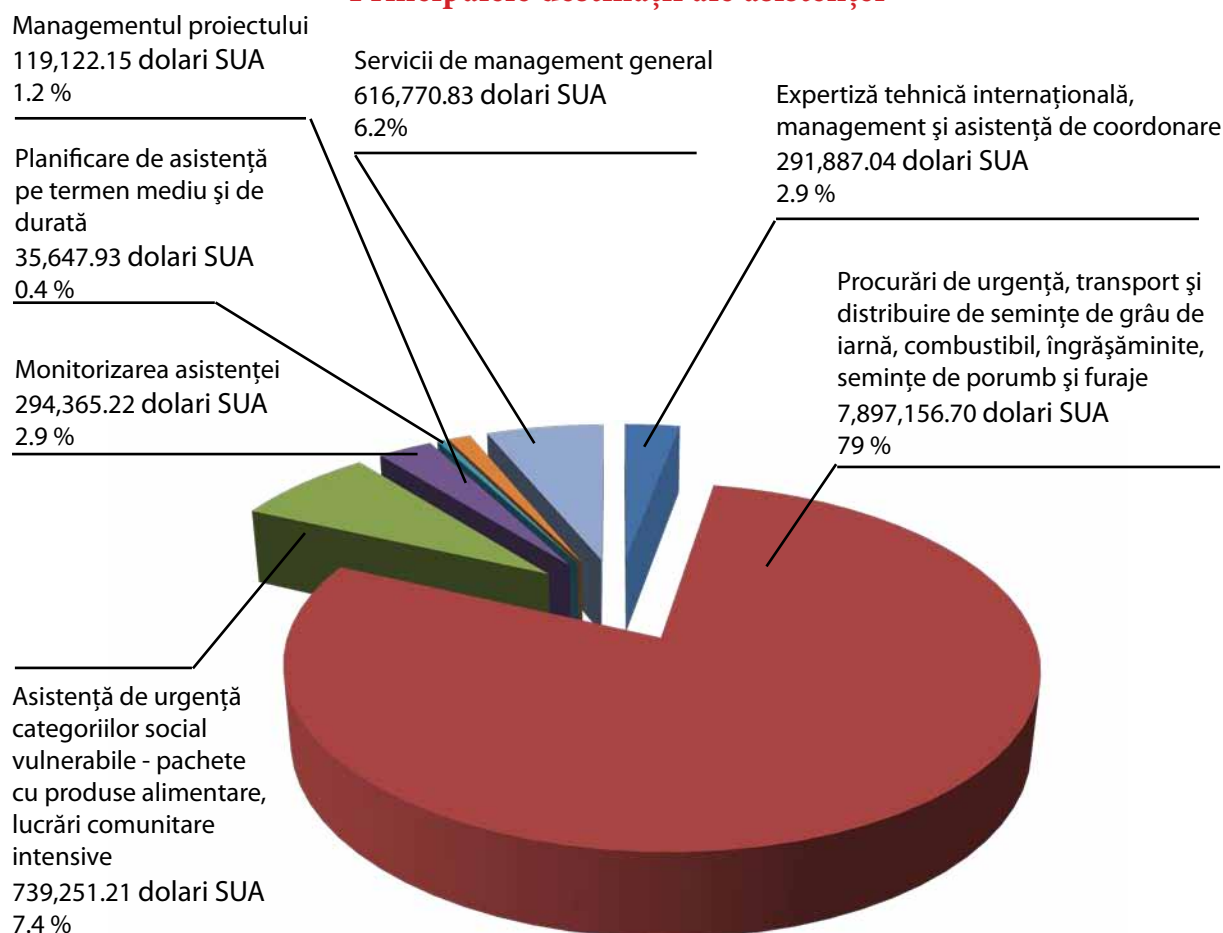
Implicarea și contribuția semnificativă a comunității donatorilor a determinat reușita și impactul acțiunilor realizate de Guvernul Republicii Moldova ca răspuns la consecințele secetei din vara

anului 2007. În mai 2008, bugetul total al proiectului ONU „Acordarea asistenței de urgență și tehnice în depășirea crizei secetei în Moldova” a fost estimat la 9 994 196 dolari SUA.

Contribuțiile donatorilor în cadrul proiectului ONU „Acordarea asistenței de urgență și tehnice în depășirea crizei secetei în Moldova”

Comisia Europeană prin intermediul Directoratului General pentru Asistență Umanitară (ECHO)	5 436 50 dolari SUA
Agenția Suedeză pentru Dezvoltare Internațională (Sida)	1 569 849 dolari SUA
Guvernul Olandei	1 234 549 dolari SUA
Guvernul Norvegiei	546 448 dolari SUA
Agenția Austriei pentru Dezvoltare (ADA)	144 092.22 dolari SUA
Ministerul Federal al Austriei pentru Agricultură, Pădure, Mediul Ambient și Managementul Apelor	315 456.41 dolari SUA
Guvernul Italiei	280 000 dolari SUA
Guvernul Finlandei	100 000 dolari SUA
Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD)	366 852 dolari SUA

Principalele destinații ale asistenței

„Comunitatea internațională joacă un rol vital în acordarea de sprijin unor țări precum Republica Moldova, astfel încât acestea să nu piardă ani de progrese în domeniul dezvoltării datorită unor acțiuni ale naturii.

Prin intermediul unor activități rapide și decisive, noi am lucrat împreună nu doar pentru a salva viețile oamenilor, ci de asemenea pentru a asigura viitorul lor”.

Kemal Derviș

Președintele Grupului Națiunilor Unite pentru Dezvoltare

Națiunile Unite în Moldova
str. 31 August 1989, 131
Chișinău, MD 2012
Republica Moldova
www.un.md